

Vzdělávací systém ve Finsku

Finský vzdělávací systém je rozdělen do následujících částí.

1. *rané dětské vzdělávání a péče*
  - obdoba dětských skupin a jesliček v ČR
  - placené rodiči
2. *předškolní vzdělávání*
  - obdoba mateřských školek v ČR
  - není povinné, ale velmi populární
  - zdarma pro šestileté děti na jeden rok
3. *primární vzdělávání*
  - povinná školní docházka
  - začíná se dovršeným sedmým rokem dítěte, trvá 9 let
  - možnost bezplatného prodloužení na desetiletou docházku (v případě nepřijetí na navazující studium, či dobrovolné prodloužení – čas na rozmyšlenou, kam dál)
  - třída čítá cca 25 žáků
  - školní den se skládá ze 4 až 10 vyučovacích hodin (45minutové), za každou je 15 minut přestávka
  - každý žák má oběd zdarma
  - rozdělení na první stupeň (ročníky 1 až 6) a druhý stupeň (ročníky 7 až 9) je velmi podobné systému v ČR
  - hodnocení žáků je individuální, žádné testování
  - na prvním stupni je povinnost trávit každou přestávku na školním dvoře, za každého počasí
  - školní rok má cca 190 pracovních dní (jako ČR), začíná v polovině srpna a končí na začátku června
  - legislativa se řídí školským zákonem (**č. 628/1998**) a vyhláškou k základnímu vzdělávání (**č. 852/1998**), doplněné nařízením vlády o obecných národních cílech, dále je důležitá vyhláška upravující minimální časovou dotaci jednotlivých předmětů (**č. 1435/2001**)
  - každá z šesti provincií má vlastní resort školství a kultury, zřizovatelé vzdělávacích zařízení vypracovávají vlastní vzdělávací programy pro předškolní a základní vzdělávání podle národního vzdělávacího programu (obdoba ŠVP v ČR)
  - Národní vzdělávací program – určuje cíle, základní obsah předmětů, kritéria a hodnocení žáků a jiné (obdoba RVP v ČR)
  - vyučovacím mateřským jazykem je finština a švédština
4. *všeobecné vyšší sekundární vzdělání*
  - pro studenty od 16 do 19 let, ukončeno maturitní zkouškou (jediná „srovnávací“ zkouška) (obdoba gymnázií v ČR)
  - primárně zdarma, student hradí pouze pomůcky potřebné ke studiu (obdoba gymnázií v ČR)
  - legislativní rámec dán všeobecným zákonem o středním školství (**č. 629/1998**) a vyhláškou o rozdělování jednotlivých vyučovacích hodin (**č. 955/2002**), dále zákon o organizaci

maturitní zkoušky (**č. 672/2005**) a nařízení vlády o maturitní zkoušce (**č. 915/2005**)

5. odborné vzdělávání a příprava

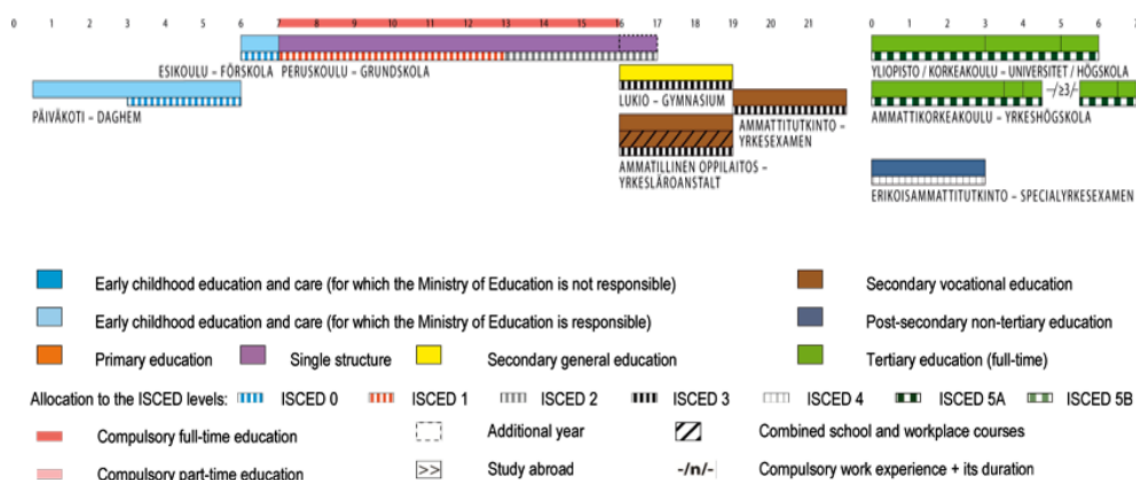
- složeno z počátečního odborného vzdělávání a dalšího vzdělávání (obdoba středních škol v ČR)
- ukončeno odbornou zkouškou
- možnost studovat všeobecnou i odbornou střední školu zároveň, popřípadě pouze určitý výběr předmětů

6. vysokoškolské vzdělávání

- univerzity (14) a tzv. polytechniky (25) – (ne)univerzitní profesně orientované vysoké školy
- bakalářské, magisterské a doktorské studijní programy
- školné se neplatí, pouze poplatek za členství ve Studentské unii (slevy na stravu, ubytování atd.)

7. celoživotní vzdělávání

soukromé školy – vzdělávání cca 3 % žáků, často církevní či spolkové, nutnost národní licence, podléhají stejným zákonům jako školy veřejné

Profil učitele

- alespoň bakalářské vzdělání z univerzity/polytechniky (mateřské školky), většina však vyžaduje alespoň magisterské vzdělání
- učitelská profese je lukrativní - cca 20 % všech uchazečů je přijato na studium učitelské profese na univerzitě, vysoká selektivnost uchazečů
- třídní učitelé musí mít speciální zkoušku
- po studentech učitelství se vyžaduje praxe během jejich studia
- učitelé jsou vzděláváni v pedagogice a odborných předmětech
- práce učitele je velmi samostatná, nepodléhají žádným inspekcím
- je kladen důraz na další vzdělávání učitelů
- často tandemové vyučování

STAN

- Propojení systému škol se zaměstnavateli (soukromý i veřejný sektor).
- Podpoření většího podílu praxe na vysokých školách i podílu ve výzkumu, podpoření většího počtu praktikantských míst, stáží a podnikových stipendií.
- V rámci občanské výchovy a základů společenských věd podpoření většího důrazu na "výchovu k demokracii" (po vzoru Německa 50. let). Výuka a zejména diskuse se neomezí na pouhé technické demokratického procesu (volby apod.), ale na podstatu demokracie jako správy veřejných záležitostí. Důraz by měl být kladen právě na diskuse se žáky a studenty, včetně otázky práv a svobod.

Petr Gazdík – kandidát na ministra školství

- Vzdělání – MU-PdF, obor učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů matematika-zeměpis (Mgr.)
- Zaměstnání
  - 1996 - 2002 - Učitel na Základní škole Josefa Bublíka v Bánově
  - 1998 - 1999 – Základní vojenská služba u Hradní stráže
  - 2002 - 2010 - Starosta obce Suchá Loz
  - 2008 – 2012 - Zastupitel Zlínského kraje a předseda Výboru pro zemědělství, životní prostředí a rozvoj venkova ZZK
  - 2010 - dosud – Místostarosta obce Suchá Loz
  - 2010 - dosud – Poslanec Parlamentu ČR, člen školského výboru sněmovny
  - 2013 – 2017 – Místopředseda Poslanecké sněmovny
  - 2016 – dosud – Radní pro školství ve Zlínském kraji
- Na základě jeho absolvovaného vzdělání, učitelské praxe, ale i zkušeností s lokální politikou a dále pak na státní úrovni, má, dle mého názoru, vhodné předpoklady k vedení ministerstva školství.

SPOLU

- Prosazení reformy vzdělávacího systému na pedagogických fakultách. Pro přípravu budoucích učitelů zajištění exkluzivního prostředí, odborníků s praxí, moderní techniku a moderní pedagogické trendy, především důraz na praxi a úzkou spolupráci s dalšími fakultami připravujícími budoucí učitele.
- Podpoření masivních investic do výstavby i rekonstrukce vzdělávací infrastruktury s maximálním využitím evropských fondů.

- Systém společného vzdělávání nebudeme rušit, ale podrobíme jej pečlivé revizi, aby opravdu odrážel potřeby žáka i možnosti škol a dokázal pracovat s mimořádně nadanými žáky.
- Zrušíme povinný poslední ročník předškolního vzdělávání.
- Propojíme střední vzdělávání s bakalářskými programy.

KDU-ČSL – Marek Výborný

- Vzdělání – historie a teologie na UPOLu (Mgr.)
- Zaměstnání
2001 – 2012 – Učitel na Gymnáziu Mozartova Pardubice
2012 – 2018 – Ředitel téhož gymnázia
2017 – dosud – Poslanec Parlamentu ČR
- Na základě jeho učitelské praxe, ale i zkušeností s lokální politikou a dále pak na státní úrovni, má, dle mého názoru, vhodné předpoklady k vedení ministerstva školství.

ODS – Martin Baxa – kandidát na ministra kultury

- Vzdělání – MU (Mgr.) v mezifakultním oboru učitelství dějepisu a zeměpisu pro střední školy
- Zaměstnání
1999 – 2018 – učitel dějepisu/zeměpisu na gymnáziu v Plzni na Mikulášském náměstí
2017 – dosud – Poslanec Parlamentu ČR
- Na základě jeho učitelské praxe, ale i zkušeností s lokální politikou a dále pak na státní úrovni, má, dle mého názoru, vhodné předpoklady k vedení ministerstva školství.

TOP09 – Pavel Klíma

- Vzdělání - učitelství českého jazyka a výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (Mgr.)
- Zaměstnání
1996 – 2003 – učitel na ZŠ v Táboře
2003 - 2020 – ředitel ZŠ a MŠ v Malešicích
2021 – dosud – Poslanec Parlamentu ČR
- Na základě jeho učitelské praxe, ale i zkušeností s lokální politikou a dále pak na státní úrovni, má, dle mého názoru, vhodné předpoklady k vedení ministerstva školství.

Zdroje:

- 1) <https://static.googleusercontent.com/media/edu.google.com/cs//pdfs/google-for-education-teacher-status-in-finland-final-report-november-2016.pdf>
- 2) <http://www.nuv.cz/vystupy/ve-finsku-duveruji-ucitelum>
- 3) <https://medium.com/edtech-kisk/školní-vzdělávání-ve-finsku-9eaba5bba996>
- 4) Alena Svátková – Vzdělávání ve Finsku
- 5) <http://www.nuv.cz/uploads/Periodika/ZPRAVODAJ/2013/Zp1305plla.pdf>
- 6) KOMPARATIVNÍ ANALÝZA PROINKLUZIVITY ŠKOLSKÉ LEGISLATIVY: FINSKO, RAKOUSKO A ČR, Pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zpracoval SocioFactor s.r.o.
- 7) https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/teachers-and-principals-in-finland-2018-eag_2.pdf
- 8) https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/education-in-finland-2020_3.pdf
- 9) <https://www.oph.fi/en/education-system>
- 10) Webové stránky příslušných politických stran